

Příklad:

Vyšlete zaměstnance na veletrh do Dubaje. On už si dlouho přál Spojené arabské emiráty navštívit, a tak by toho rád využil k následné dovolené. Po dobu, kdy bude na služební cestě (bude vykonávat vámi zadané pracovní úkoly na veletrhu) má nárok na zahraniční stravné. Pokud se rozhodne tam zůstat o něco déle a strávít nějaký čas dovolenou, končí mu nárok na stravné s ukončením prací na veletrhu.

V rámci cestovních náhrad mu budou hrazeny cestovní výdaje, tedy letenka tam i zpět. Pokud však bude na místo dovolené přejíždět či přelétat, toto již nebude nákladem služební cesty.

Když by tyto výdaje či ubytování na dovolené hradil z firemní karty, pak by se to muselo zaúčtovat jako sociální náklad, například jako příspěvek na dovolenou.

Zaměstnavatel může ročně přispět zaměstnanci na nepeněžitě benefity částkou ve výši poloviny průměrné mzdy. Pro rok 2025 činí limit 23 278,50 Kč. Do této částky je příspěvek na straně zaměstnance osvobozen. Na straně zaměstnavatele jsou limity daňově neuznatelné, naopak nadlimitní náklady jsou daňově uznatelné.

> Dobré vědět:

Příspěvek na dovolenou může čerpat nejen zaměstnanec na hlavní pracovní poměr, ale i ten, kdo pracuje na částečný úvazek či na dohodu o pracovní činnosti. Tento bonus může využít taktéž jednatel.

Více o benefitech pro zaměstnance najdete v kapitole „Zaměstnanecké benefity“.

Souběh tuzemského a zahraničního stravného

Nárok na zahraniční stravné vzniká pouze v případě, že pracovní cesta mimo Českou republiku:

- bude trvat alespoň 1 hodinu, nebo
- déle než 5 hodin, pokud zaměstnanci vznikne současně nárok na tuzemské i zahraniční stravné

Pokud pojedete na pracovní cestu do Německa, cesta na hranice se vám bude počítat jako tuzemská služební cesta a až přejezdem hranic vzniká zahraniční cesta.

U zahraničních služebních cest je **velmi důležité uvést, v jakém okamžiku jste překročili hranice.**

Náhrady za použití vozidla

Při uplatňování cestovních náhrad vycházíme z toho, jaký automobil byl pro služební cestu použit.

1. Firemní vozidlo

Jestliže zaměstnanci dáte k dispozici na služební cestu firemní automobil, nemá nárok na žádné náhrady za použití vozidla. Pokud však bude hradit pohonné hmoty ze svých zdrojů, pak má nárok na proplacení těchto výdajů.

2. Soukromé vozidlo

Pokud zaměstnance požádáte, aby jel na služební cestu vlastním autem, vzniká mu dle § 157 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, nárok nejen na proplacení spotřebované pohonné hmoty, ale i na základní náhradu stanovenou sazbou za 1 km jízdy (tj. příspěvek na amortizaci vozu).

Amortizace je nákladem firmy.

Pro zaměstnance je to osvobozený příjem. Zaměstnanec dostává peníze za to, že tento vůz využil pro zaměstnavatele.

V případě, že zaměstnanec pojede na pracovní cestu automobilem, může požadovat **proplacení pohonných hmot** v cenách, za které je skutečně zakoupil, pokud k vyúčtování služební cesty předloží **doklad o nákupu**.

Z dokladu musí být zřejmé, že nákup PHM má časovou souvislost s pracovní cestou, tedy že nákup proběhl v přiměřené době před pracovní cestou nebo během ní.

Pokud zaměstnanec tankoval během služební cesty vícekrát, předloží více nákupních dokladů. Cena pro účely vyplacení cestovní náhrady se pak vypočítá aritmetickým průměrem z doložených dokladů.

Další možností je vypočítat cestovní náhrady za uskutečněnou pracovní cestu **bez dokládání dokladů** za natankované pohonné hmoty. V takovém případě se pro výpočet použije **průměrná cena příslušné pohonné hmoty stanovená vyhláškou**.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) stanovuje vždy k 1. lednu vyhláškou průměrné ceny pohonných hmot na daný kalendářní rok. Pokud se však stane, že během roku dojde k nárůstu či snížení ceny PHM alespoň o 20 %, může MPSV vydat aktualizaci vyhlášky v mimořádném termínu. Tak se stalo v říjnu 2021.

Tabulka vývoje průměrné ceny pohonných hmot stanovené vyhláškou MPSV

	od 1. 1. 2023	od 1. 1. 2024	od 1. 1. 2025
Benzin 95 oktanů	41,20 Kč/l	38,20 Kč/l	35,80 Kč/l
Benzin 98 oktanů	45,20 Kč/l	42,60 Kč/l	40,50 Kč/l
Motorová nafta	44,10 Kč/l	38,70 Kč/l	34,70 Kč/l
Elektrina	6 Kč/kWh	7,70 Kč/kWh	7,70 Kč/kWh

Vyhláška MPSV určuje také sazbu náhrady za používání automobilu. Jedná se o takzvaný příspěvek na amortizaci vozu. Sazba základní náhrady pro rok 2025 za 1 km jízdy činí:

- **1,60 Kč** u jednostopých vozidel a tříkolek
- **5,80 Kč** u osobních automobilů
- **11,60 Kč** u nákladních automobilů, autobusů nebo traktorů

Při použití přívěsu se sazba základní náhrady za 1 km zvyšuje nejméně o 15 %.

Výpočet cestovní náhrady

- Na základě skutečně doložených výdajů za PHM:
 $\text{počet ujetých km} \times \text{průměrná spotřeba dle technického průkazu použitého vozidla} \times \text{doložená cena PHM}$
- Na základě průměrné ceny PHM stanovené vyhláškou pro daný rok:
 $\text{počet ujetých km} \times \text{průměrná spotřeba dle technického průkazu použitého vozidla} \times \text{průměrná cena PHM dle vyhlášky}$
- Pro výpočet se použije spotřeba PHM pro kombinovaný provoz, a průměr se použije až když spotřeba pro kombinovaný provoz není v TP uvedená (t.j. u velmi starých aut)

Příklady výpočtu cestovních náhrad

Příklad 1:

Zaměstnanec využije pro služební cestu, která bude dlouhá 300 km, své vlastní auto. Průměrná spotřeba jeho vozu dle velkého technického průkazu činí 7 l na 100 km. Za benzin 95 zaplatil 38,50 Kč za litr. Za tuto služební cestu mu náleží tyto cestovní náhrady:

- *za opotřebení automobilu dostane*
 $300 \times 5,80 = 1\,740 \text{ Kč}$
- *náhrada za pohonné hmoty*
 $300 \times 0,07 (7/100) \times 38,50 = 808,50 \text{ Kč}$

Celkem má tedy zaměstnanec za tuto cestu nárok na 2 549 Kč ($1\,740 + 808,50 = 2\,548,50 \text{ Kč}$; zaokrouhleno na 2 549 Kč)

Příklad 2:

Zaměstnanec použije ke služební cestě svůj elektromobil. Průměrná spotřeba činí 15 kWh/100 km. Jeho pracovní cesta byla dlouhá 220 km. Za tuto skutečněnou služební cestu mu náleží tyto cestovní náhrady:

- *za opotřebení automobilu dostane*
 $220 \times 5,80 \text{ Kč} = 1\,276 \text{ Kč}$
- *náhrada za pohonné hmoty vypočtená pomocí průměrné ceny dané vyhláškou*
 $15 \times 7,70 \times 2,2 = 254,10 \text{ Kč}$

Celkem má tedy zaměstnanec za tuto cestu nárok na 1 530 Kč.

Silniční daň

V roce 2022 došlo k novelizaci zákona o dani silniční. Silniční daň se **zcela ruší pro osobní automobily** a dodávky do 12 tun. Silniční daň pro nákladní vozidla nad 12 tun max. hmotnosti se zásadně snižuje. Změna je aplikována zpětně i pro zdaňovací období roku 2022.

Silniční daň se platí za nákladní vozidla kategorie N2, N3 s největší povolenou hmotností alespoň 12 tun a jejich přípojná vozidla kategorie O3, O4 s největší povolenou hmotností alespoň 12 tun určená výlučně k přepravě nákladů a registrovaná v ČR, a to bez ohledu na to, zda jsou používána k podnikání

Poplatník je povinen podat řádné daňové přiznání k dani silniční, pokud se v něm uvádí alespoň jedno zdanitelné vozidlo (viz výše), a to nejpozději do 31. ledna kalendářního roku následujícího po uplynutí zdaňovacího období.

Pro využití soukromých vozidel pro služební cesty a uplatnění cestovních náhrad platí stejná pravidla jako u stravného. Může toho využít nejen zaměstnanec na hlavní pracovní poměr, ale i někdo na dohodu, jednatel, OSVČ či spolupracující osoba OSVČ.

Z toho vyplývá, že pokud jako OSVČ nemáte vozidlo v obchodním majetku, sami sobě můžete účtovat amortizaci i pohonné hmoty.